

Ferenc pápa áldása a felvidéki Esterházy János Zarándokközpont harangjára

Sokan és sokféle megközelítésben méltatják az elhunyt Szentatyánk, Ferenc pápa földi életútját, főpásztori és apostoli működését. Szinte valamennyi visszaemlékezés és méltatás közös nevezőjeként bukkant fel a Szentatya emberséges, szeretetteljes és közvetlen személyiségének leírása. Amikor a világegyház élén álló apostoli kormányzó korunkra is hatással lévő egyházpolitikai vagy lelkipásztori intézkedéseiről és tevékenységéről olvasunk, ne feledkezzünk meg arról, hogy Ferenc pápa működésének van egy közvetlenül hozzánk, felvidéki magyarokhoz is fűződő szála, ez pedig egyenesen Alsóbodokra, az Isten szolgája, Esterházy János Zarándokközpontba vezet. Nem véletlen, hogy a központ honlapjának főoldalán ott szerepel a pápa elhunytja után felkerült nyilatkozat, miszerint:

„Az Esterházy János Zarándokközpont vezetői mély megrendüléssel értesültek Szentatyánk, Ferenc pápa elhunytáról, aki:

- engedélyezte, hogy meginduljon Esterházy János boldoggá avatási folyamata,**
- aki ennek kapcsán felruházta János testvérünket az »Isten szolgája« titulussal,**
- aki 2018. június 7-én, nyilvános audien-
cia keretében fogadta az alsóbodoki Esterházy János Zarándokközpont küldöttségét,**
- aki megáldotta a Zarándokközpont 'E' hangzású nagyharangját,**
- aki személyesen tett ígéretet, hogy imáiban megemlékezik a központ alapítójáról, Paulisz Boldizsárról és Isten szolgája, Esterházy János boldoggá avatási folyamatáról.**

Kérjük, hogy legyen továbbra is égi közbenjárónk!

**Az örök világosság fényeskedjék neki!
Requiescant in pace!”**

A fenti állítások tényszerűségét érdemes néhány mondattal kiegészíteni. Amikor az Esterházy János Szülőföldjéért Egyesület négy tagja (Paulisz Marián, Gyepes Lajos, Gyepes Patrik, Gyepes Zoltán) 2018 júniusában egy 170 kilós haranggal autójuk csomagtartójában elindult Rómába, Esterházy János boldoggá avatási perének elindítása még csak álom volt. A négy fiatalember, az akkor már súlyos beteg Paulisz Boldizsárnak talán utolsó kívánságát próbálta teljesíteni, azaz Ferenc pápával megszenteltetni a Boldizsár által, családi összefogással kiöntetett s az Esterházy János Zarándokközpont harangtornyába szánt E hangú nagyharangot.

Ez a történet azonban jóval korábban kezdődött el. Talán akkor, amikor Esterházy János 1924-ben feleségül vette Serényi Livia grófnőt, s esküvőjük napján egy E hangú harangot ajándékozott szülőfaluja, Nyitraújlak templomának. A harangot Esterházy János valamely őse nyomán a Ferenc névre keresztelték. Minderről hírt adni hivatott az utókor részére egy adománylevél és a harang oldalának feliratos üzenete. Ez utóbbi azonban, sajnos, akkor semmisült meg, amikor a II. világháborúban megsérült harangot a helyiek újraöntötték, de immár feliratok nélkül. Amikor Paulisz Boldizsár elhatározta, hogy az alsóbodoki birtokán helyet készít Esterházy János földi maradványainak méltó eltemetésére (s ezzel Isten szolgájának végső akaratát is teljesíti, aki zoboralji szülőföldjén szeretett volna elhunytja után nyugodni), szorgalmasan összegyűjtött minden reá vonatkozó elérhető információt a környéken. Így bukkant az újraöntött Esterházy-harang nyomára, és saját maga győződött meg arról, a templomtoronyba felmászva, hogy annak oldaláról bizony hiányzik az egykori adományozói felirat. Ekkor határozta el, hogy Galambos Miklós harangöntőmesternél megrendeli az egykori Esterházy által adományozott harang hű másolatát.

Amikor a másolat elkészült, Paulisz Boldizsár arra gondolt, hogy méltó és igazságos cselekedet lenne, ha Esterházy János egykori Ferenc nevű harangját maga Ferenc pápa áldaná meg. Tervét azon nyomban megosztotta barátaival és munkatársaival, egyben fel is kérte őket annak kivitelezésére.

Az ötlet első hallásra is enyhén szólva mérésznek számított, és semmi garancia nem volt arra nézve, hogy valaha meg is valósulhat. Az ügyben közvetítést végző vatikáni magyar nagykövetség is csupán arra tudott vállalkozni, hogy az alsóbodokiak „jámbor szándékát” továbbítja a vatikáni államtitkárság illetékes osztályára, „aztán majd meglátjuk, milyen választ kapunk”. A leghasználhatóbb tanács a nagykövetség részéről az volt, hogy a haranggal akkor érdemes Rómába jönni, amikor Ferenc pápa nyilvános audienciát tart a Szent Péter téren. Nos, az a bizonyos június 7-e épp ilyen nap volt. S az alsóbodokiak küldöttségének megérkezésével együtt a vatikáni illetékes hivatal is megküldte válaszát a magyar nagykövetségnek, miszerint Ferenc pápa az audiencia hivatalos programját követően szívesen találkozik az alsóbodokiak

küldöttségével, s megáldja a magukkal hozott harangot is. Az adott napon, azaz június 7-én a Felvidékről hozott virágdekorációval szépen feldíszített harangot a vatikáni nagykövetség diplomáciai autója szállította a Szent Péter térre, s adta át az ott dolgozó protokollszerzőknek.

Az ezt követő történésekről érdemes felidézni Paulisz Mariánnak, az alsóbodoki küldöttség vezetőjének visszaemlékezését:

„Ez egy egész életre szóló élményt adó lelki feltöltődés volt mindannyiunk számára. Amikor elindultunk, alig mertük remélni, hogy szándékunk, az édesapám által kért harangszentelés megvalósulhat. S amikor megérkeztünk, döbbenet tapasztaltuk, hogy minden akadály elhárult, minden kapu megnyílt előttünk. Azt a fantasztikus érzést, amit akkor átéltünk, nem lehet sem leírni, sem elmondani. Biztosan állíthatom, hogy számomra ez volt addigi életem legszebb születésnap ajándéka. Ugyanis egy nappal előtte, vagyis június 6-án volt a születésnapom. A nyilvános audiencia hivatalos programja után a pápa odajött a Szent Péter-bazilika bejárata előtt felállított oltár mellett elhelyezett fogadalmi ajándékokhoz s tárgyakhoz, melyek közt a legtes-

Alsóbodok küldöttsége a Vatikánban az Esterházy János-émlékharanggal – balról jobbra: Gyepes Patrik, Gyepes Lajos, Paulisz Marián és Gyepes Zoltán

Paulisz Marián polgármester átadja Ferenc pápának az alsóbodokiak ajándékát

tesebb a mi harangunk volt, így minket hagyott utoljára. Miután megáldotta az előző tárgyakat, a fotósok gyűrűjében odalépett hozzánk. Nekünk volt egy pár perces német nyelvű szövegünk, amiben összefoglaltuk a harangra, a Zarándokközpont, Esterházy Jánosra és édesapánkra vonatkozó legfontosabb információkat. Miután ezt felolvastuk a Szentatyának, azt vártuk, hogy ő megáldja a harangot, mi pedig elbúcsúzunk, s ezzel kész. Mi erre az úgymond legegyszerűbb verzióra voltunk felkészülve, de a Szentatya ehelyett egész közel lépett hozzánk, kezét fogott velünk, s elkezdett kérdezgetni bennünket.

Talán tíz kérdést is feltett, melyek a harangra, a konkrét szándékainkra, Esterházy Jánosra vagy édesapámra vonatkoztak. Teljes mértékben meglepett bennünket, hogy milyen felkészülten fogadott minket, olyannyira, hogy szinte zavarba jöttünk, mit is válaszoljunk a kérdéseire. Valószínűleg ezt is érzékelhette a Szentatya, hisz derűs hangon, nagyon barátságosan és nagyon közvetlenül beszélgetett velünk. Hangjában igazi érdeklődéssel és ránk figyellel próbálta feloldani a bennünk felgyülemlett kezdeti izgalmat és feszültséget. Megdöbbenett bennünket

az is, hogy kérdéseiből látszott, tudja, ki volt Esterházy János, ismeri a nehéz társadalmi helyzetét, ugyanakkor tisztában volt mély hitével is. Azt kérte tőlünk, hogy erre az Ő példaadó keresztényi magatartására építsük Esterházy Jánossal kapcsolatos jövőbeli terveinket. Egy pár szóban beszámoltunk édesapánk akkori súlyos egészségi állapotáról is, s kértük imáját és áldását őrá és Esterházy János ügyére, valamint a felvidéki magyarságra is. Mindhárom kérésünket nagy megértéssel és beleérzéssel fogadta, s ígérte, hogy imádkozni fog értünk. Esterházy Jánosnak és a Zarándokközpontnak, valamint édesapámnak, Paulisz Boldizsárnak a fényképét, rövid leírását ajándékként elfogadta tőlünk. Mintegy tizenöt percet beszélgetett velünk hol németre, hol angolra váltva a társalgás nyelvét, ami ismerve a pápa sűrű időbeosztását, rendkívüli ajándékot jelentett számunkra. Ezt követően megáldotta a harangot és bennünket, majd szívélyesen elbúcsúzott tőlünk.

Talán ennek a barátságos légkörnek köszönhető, hogy a szervezők megengedték, hogy a rendezvény befejeztével gépkocsinkkal felhajtassunk egészen a Szent Péter-bazilika bejáratáig, hogy ott bepakolhassuk a csomagtartóba

Ferenc pápa megáldja az Esterházy János-émlékharangot

az immár a Szentatya által megszentelt harangunkat. Egy másik rendező elismerően meg is jegyezte, 30 éve itt dolgozik, de a pápamobilon kívül itt még más gépkocsit nem látott. A ritka eseményt meg is örökítettük egy fotóval.

Hazatérve azonnal felkerestem édesapámat a nyitrai kórházban, hogy beszámoljak neki a nem várt sikerről, amit ő nagy örömmel, szívbéli békével és megelégedéssel fogadott. Rá egy hétre eltemettük őt. A Zarándokközpontban neki, az ő búcsúztatására szólalt meg első alkalommal a Ferenc pápa által megáldott E hangon megzen-dülő nagyharang.”

A küldöttség tagjai Ferenc pápa elhunytakor így emlékeztek vissza az eseményre:

Gyepes Lajos: „Ma is mély meghatottsággal emlékszem vissza arra a római útra. Óriási megtiszteltetés volt részünkre, hogy a Szentatya, akinek oly sok elfoglaltsága lehetett, ennyi időt szentelt ránk. Nem sietett sehová. Érdeklődéssel és nagy odafigyeléssel hallgatta, amit mondtunk. Ugyanolyan közvetlenül és barátsággal viszonyult hozzánk, mint ahogy ezt később budapesti láto-

gatásai során is megtapasztalhattuk. Életem egyik nagy kincseként őrzöm azt a rózsafüzért, amit személyesen tőle kaptunk. Azt szeretném, ha ezzel temetnének el. És őrzöm a nyakkendőt is, amely rajtam volt, amikor az ő személyes áldását kaptuk. Ezt a nyakkendőt csak a legnagyobb ünnepeken kötöm fel, mint például most nagypénteken, amikor a passiót énekeltük a templomban. Akkor még nem gondoltam arra, hogy néhány nap múlva már nem lesz köztünk a mi Ferenc pápánk...”

Gyepes Patrik: „Most, hogy eltávozott közülünk, csak mély megatódottsággal tudok visszagondolni a Szentatyára és a vele való találkozásra. Én tolmácsként kerültem be a római csapatba, s ha arra gondolok, hogy nem sok embernek lehetett része az életében ilyen felemelő élményben, akkor valahogy ma is méltatlannak tartom magam ekkora nagy megtiszteltetésre. Mindezt úgy próbálom a helyére tenni magamban, hogy az ő szeretetteljes reánk figyelése és kézfogása nemcsak nekünk szólt, hanem az egész régióknak, mint ahogy mi is úgy beszéltünk vele, hogy az egész felvidéki magyarság nevében kérjük áldását a harangra, amely egész népünknek hirdetni fogja

majd Esterházy János igazságát és a Szentatya áldását. Ő mindezt meghallgatta, és látszott, hogy megértette szándékunkat, átérzi helyzetünket. Ezzel a megértéssel adta áldását reánk és a harangunkra. Isten nyugosztalja őt békében!”

Gyepes Zoltán: „Amikor Boldizsár első alkalommal beszélt nekem a haranggal kapcsolatos tervéről, meg sem fordult a fejemben, hogy egyike leszek azoknak, akik ezt a merész tervet majd meg is valósítják. Én az utat egy komoly küldetés-ként éltem át, s ma is így gondolok vissza rá. Mert a terv kigondolója Boldizsár volt, de valójában ő is, mi is Esterházy János ügyét akartuk szolgálni. Rómában, a magyar nagykövetségen nagyon barátságosan fogadtak bennünket. Amikor a követség munkatársa elvitt bennünket a Szent Péter térre, s megláttuk a hatalmas tömeget, azt gondoltam, hogy ezt látni még tévén keresztül is életre szóló élményt jelent, s alig hittem, hogy személyesen élhetem át mindezt. Egy olasz pap állt mögöttünk a sorban, de amikor látta, hogy mi egy harangot hoztunk, azonnal helyet cserélt velünk, hogy mi lehessünk az utolsók, akikkel találkozik a Szentatya. Felejthetetlen az az alázat és szeretet, ahogy hozzánk közeledett. Megállt a harangunknál, meghajolt, majd lassan megérintette. Most,

hogy erre visszagondolok, úgy érzem, hogy ebben a harangban valamilyen módon benne van az ő szeretetteljes személyisége. Kézfogással üdvözölt minket, mintha régi jó ismerősök lennénk. Amikor a nehézségeinkről és Boldizsár testvérünk betegségéről beszéltünk, ő lehunytt szemmel imádkozott. Nálunk időzött a legtöbbet, s miután megáldotta a harangot és minket is, úgy váltunk el, hogy megtelt a lelkünk kegyelemmel.

Bár több helyre hívtak bennünket Rómában, mi ezt nem fogadtuk el, mert tudtuk, hogy ezt az élményt már nem lehet semmivel felülmúlni. Azonnal elindultunk hazafelé.”

A krakkói érsekség az év (2018) őszén kérényezte Esterházy János boldoggá avatási folyamata megindításának engedélyezését a római Szentszéknél. A Marek Jędraszewski érsek atya által benyújtott kérelemre rendkívül rövid időn belül, alig egy hónap elteltével érkezett meg a jóváhagyó válasz – a Szentszék Esterházy Jánost az Isten szolgája titulussal ruházta fel. A boldoggá avatási eljárás 2019. március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén vette kezdetét.

Dr. Török Csaba teológus, egyetemi tanár, az esztergomi Nagyboldogasszony- és Szent

Fotó a harangszentelés ünnepségéről – a legnagyobb harang járt Rómában

Adalbert-főszékesegyház plébánosa emlékező írásában a következő szavakkal jellemezte Ferenc pápát: „A legünnepélyesebb pillanatokban is képes volt észrevenni egy embert, egyetlenegyét, akihez úgy tudott odalépni, mintha arra a pár másodpercre csak ő létezett volna számára! Csak ő? Talán jobb így mondani: csak ők ketten.

Nem véletlen, hogy a szegények, a peremre szorultak és kirekesztettek, az elesettek, a hatalom, a gazdagság és az erő centrumaitól legtávolabb élők, a migránsok és a leselejtezettek oly kedvesek voltak a Szentatya számára. Ők azok ugyanis, akiket mi, a többség, a mérvadók, a nivellálók nem akarunk észrevenni.”

Nos ez a pár mondat, tökéletesen visszaadja az alsóbodoki küldöttség Ferenc pápával való találkozásának lelkületét. Ugyanakkor megerősít bennünket abban a hitben is, hogy legyünk bármennyire is peremre szorított helyzetben, elesett, kirekesztett vagy akár leselejtezett állapotban, teljesen mégsem maradunk egyedül, mert magunkon tudhatjuk annak az irgalmas Jézus-

nak a tekintetét, akinek méltó apostolaként élt, imádkozott és tevékenykedett a megboldogult Szentatya, Ferenc pápa is. Elhunytának napjától érte is szól immár az alsóbodoki Esterházy János Zarándokközpont E hangú nagyharangja, úgy, ahogy ezt Gyepes Zoltán a küldöttség tagjaként megfogalmazta: „**Ennek a harangnak küldetése és szellemisége van. Zengő hangjával Isten szolgájának, Esterházy Jánosnak, Paulisz Boldizsárnak és most már Ferenc pápának az emlékét is élteni. Az ő életútjukat egy közös keretbe foglalja az embert és az Istent szolgáló KRISZTUSI SZERETET. Az alsóbodoki E hangú nagyharangnak a krisztusi szeretet hangját kell hirdetnie ezután.**”

Mi pedig köszönjük meg a Jóistennek, hogy Ferenc pápa személyében egy újabb képviselője van a sokszor peremre szorított ügyeinknek a mennyben.

Legyen áldott az emléke, és kérjük őt, hogy legyen továbbra is égi közbenjárónk és szószólónk!

Ferenc pápa a küldöttség gyűrűjében

Esterházy János Szülőföldjéért Egyesület
Združenie za rodnú zem Jánosa Esterházyho
951 02 Dolné Obdokovce 124.

Rev.mo Mons. Georg Gaenswein,
Prefetto della Casa Pontificia
Vatikán
Róma

Eminenciás Prefektus Atya!

Engedje meg, hogy a katolikus egyház hű gyermekeként őszinte tiszteletünket fejezzük ki az Ön számára a szlovákiai Nyitra város ősi keresztény földjéről. Itt, ezen a területen élt és tevékenykedett Gróf Esterházy János (1901–1957), aki a fasizmust, a náciizmust és a kommunizmust is elutasító keresztény politikus volt. Élete kockázatásával menekítette az üldözött zsidókat, támogatót lengyel menekülteket, segítette az állásuktól megfosztott szegények és a politikai üldözöttek családjait.

1945. április 20-án Pozsonyban mégis letartóztatták, majd a szovjet Gulagba hurcolták, Csehszlovákiában pedig halálra ítélték. Hite és sorstársai iránti elkötelezettsége azonban életben tartotta őt a légerek poklaiban is. Bár a szovjetek kivégzésre kiadták őt, az ítélet tarthatatlan volta miatt a csehszlovák kommunista hatalom felmentette a halálbüntetés alól. Ezzel együtt, 1957-ben bekövetkezett haláláig súlyos szenvedések közepette börtönökbe zárva tartották, s elhunyt után hamvai kiadását is megtagadták. Rabtársai, a gulagbeli táborokban és a csehszlovák börtönökben a magyarok szenvedő Krisztusának nevezték őt. Élete a keresztény mártírológia tükrében is valódi vértanúság volt – a hitükért vagy származásuk miatt vele együvé zárt, ugyancsak büntelen sorstársai nem túloztak, amikor így vélekedtek róla. Esterházy János a huszadik századi történelem azon ritkaságszámba menő közéleti személyisége volt, aki elkötelezett keresztényként vált politikussá, s e pályán tizenkét éven át szolgálta hűséggel a rábízottakat. Őket fogolyként sem hagyta magukra, bár elmenekülhetett volna. Szolgálatát a keresztény elvek valóra váltásának rendelte alá.

Halálát követően hamvai kiadását megtagadták, s csak elhunyt után 50 évvel kerültek elő egy tömegsírból. Földi maradványainak eltemetésére csak 2017. szeptember 16-án a szlovákiai Nyitra melletti Alsóbodok (Dolné Obdokovce) községben, egyházi kegyeleti ünnepség keretében kerülhetett sor. A politikus szimbolikus hamvait tartalmazó urnát Esterházy lánya, Malfatti-Esterházy Alíz adta át a Paulisz Boldizsár alsóbodoki vállalkozó, iskolafenntartó magántelkén e célra felépített és felszentelt Szent Kereszt felmagasztalása kápolna kriptája részére.

A mintegy kétezer ember részvételével Esterházy János lelki üdvéért bemutatott ünnepi szentmise főcelebránsa Marek Jędraszewski krakkói érsek volt, koncelebrálva František Rábek szlovák tábori püspökkel, Bíró László magyar tábori püspökkel, illetve Ďurčo Zoltán nyitrai püspöki helynökkel.

A halála óta zarándokközpontként szolgáló Esterházy-sírhelyet s a föléje magasodó kápolnát már több ezer magyar, szlovák, lengyel hívő látogatta meg. Ez tette szükségessé, hogy az elmúlt évben közadakozást indítsunk a zarándokhelyet szolgáló harang elkészítésére. A 170 kilós, Esterházy János tiszteletére rendelt harang ez évben elkészült.

A fentiek kapcsán azzal a tiszteletteljes kéréssel fordulunk Eminenciás Atyához, tegye lehetővé, hogy az Esterházy János életáldozatának tiszteletére épült harang Őszentsége I. Ferenc pápa áldásával szólalhasson meg az alsóbodoki Esterházy János Zarándokközpontban. A harangot az alábbi személyek szállítanák Őszentsége I. Ferenc pápa 2018. VI. 6-i vatikáni nyilvános audenciájára:

Gyepes Lajos, Gyepes Patrik, Gyepes Zoltán, Paulisz Marián.

Nagy megtiszteltetést jelentene számunkra, ha a jelzett személyek gyűrűcsók-lehetőséget is kapnának I. Ferenc Szentatyától.

Hisszük, hogy lesz idő, amikor az európai jövő alakításában is fontos szerepet kap majd Esterházy János életpéldája, mélységes embersége és hite, amely a mai történelmi helyzetben is hivatkozási alappá nemesülhet. Erről hivatott tanúságot tenni a reményeink szerint I. Ferenc pápa által megáldott Esterházy-harang is.

Segítségét kérve, maradunk odaadó hívei:

Paulisz Boldizsár, az Esterházy János Szülőföldjéért Egyesület elnöke

Hajtman Béla, az Esterházy János Szülőföldjéért Egyesület titkára

Dr. Molnár Imre, az Esterházy János Szülőföldjéért Egyesület szakértője

A Ferenc pápa áldását kérelmező levelet 2018 májusában továbbították